

legis sit anima legis, textu expresso in L. *Cum ratio* 7, ff. de *Bonis damnat.* et quatenus opus esset etiam pro aliis similis specifica concessio felice posset semper haberi. Et

HEBDOMADA, HEBDOMADARIUS.

SUMMARIUM.

1. Varia Hebdomadæ nomina. — 2. 3. Hebdomada

(1. Hebdomas, Græcis spatium dierum septem, vocatur septenarium; Latini septimanam, ut vulgus appellant: Calvin. *Lexico Jurid.* verb. *Hebdomada*. (2. Et hæc septimana sic a vulgo appellata, dicitur latine communiter Hebdomada; et dupliciter sumitur; uno modo pro Hebdomada composita ex septem annis, de qua habentur plura exempla in sacra Scriptura et signanter *Genes.* 28, 29, ubi Patriarcha Jacob nonnisi post servitutem septem annorum præstitam Labano obtinuit in uxorem pulchram Rachel, ibi: *Acquievit placito, et Hebdomada transacta, Rachel duxit in uxorem.* Aliud exemplum habetur *Levit.* c. xxv, 8, pro anno Jubilæ; ibi: *Numerabis quoque tibi septem Hebdomas annorum, id est septies septem quæ simul faciunt annos quadraginta novem sanctificabisque annum quinquagesimum.* Tertium exemplum habetur *Daniel* ix, 24, ubi ab Archangelo Gabriel fuerunt revelatæ Danieli prophetæ septuaginta Hebdomadæ, post quas venisset, ut de facto venit, Messias Redemptor mundi, ibi: «Septuaginta Hebdomadæ abbreviatæ (id est definitæ) sunt super populum tuum, et super urbem sanctam tuam, ut consummetur prævaricatio, et finem accipiat peccatum, et deleatur iniquitas; et adducatur justitia sempiterna, et impleatur visio, et prophetia, et ungatur Sanctus Sanctorum.» (3. Alio modo sumitur pro Hebdomada composita ex septem diebus, eam incipiendo a die Dominico usque ad sabbatum, et hæc initium habuit ab origine mundi, dum Creator omnipotens omnia creavit, et eduxit ex nihilo, termino sex dierum, ut habetur *Genes.* cap. 1, per tot. quibus sex diebus adjunxit septimum, vocatum diem quietis et sanctificatum Domino, ut habetur *Genes.* ii, n. 2, et 3, ibi: «Complevitque Deus die septimo opus suum quod fecerat, et requievit die septimo ab universo opere, quod patrarat, et benedixit diei septimo, et sanctificavit illum, quia in ipso cessaverat ab omni opere suo, quod creavit Deus ut faceret;» et hæc est Hebdomada, qua in præsentiarum communiter utimur omnes; Clericat. *in suis spic.* verb. *Hebdomada*.

(4. Decanus, qui ex consuetudine simul, est canonicus, et una Hebdomada servit ut decanus, et altera ut canonicus, in Hebdomada, qua servit ut canonicus debet sedere in loco canonicali, circumscripta consuetudine; sac. congreg. Conc. in una Fulginatensi 26 Novemb. 1616.

(5. Impeditus a capitulo, aut etiam expulsus, quominus cum aliis choro interesset, quotidianas distributiones non amittit, et in hoc casu non est necessaria protesta-

utinam tali indulgentia allici possent ad ejurandam propriam hæresim, et ad catholicæ Ecclesiæ castrâ repetenda qui est finis a Summis Pontificibus intentus.

annorum et dierum. — 4-26. Multa de Hebdomadariis quoad assistentiam in choro et cæremonias.

tio, nisi ante expulsionem aliquid omisisset, quod potuisset facere pro consequendis distributionibus hujusmodi, veluti si omisisset facere hebdomadam probatoriam; sac. Rota in Casalensi distributionum coram Orcembergio 16 Novemb. 1603.

(6. Canonicus etiam non constitutus in sacris debet habere suam Hebdomadam, si collatio spectat ad canonicum Hebdomadarium per turnum; Sacra Rota in Leodien. Beneficii coram Durano 24 Novemb. 1628.

(7. Si quis gravi morbo oppressus, fuerit a sede apostolica provisos de canonicatu in ecclesia cathedrali, dictoque morbo durante, possessionem cæperit per procuratorem, absque eo quod ex causa ejusdem morbi nunquam personaliter inservierit, sed solum in ultima Hebdomada mensis vespere, et missam per alium canonicum celebrare fecerit, lucratur distributiones a tempore possessionis, ut supra, capta; sac. congreg. Conc. 23 Julii 1650, in una Sarcinaten. ad c. 11, sess. 24, de reformat.

(8. Cum in Liberiana Basilica S. Mariæ Majoris de urbe, beneficia illius ecclesiæ spectent pro duabus ex tribus partibus ad archipresbyterum pro tempore, et pro alia ad canonicum de Hebdomada, ita ut canonicus pro una, archipresbyter pro duabus Hebdomadis beneficia præfata conferat ex concessione Pii IV. Si quis ex beneficiatis ecclesiæ prædictæ moriatur in vespere Sabbati, licet Hebdomada canonici Turnarii incipiat a dictis vespere Sabbati juxta text. in *Canon. quod die 75* dist. et in cap. 1, de *fer.* et in *Clement. de relig. et vener. Sanct.*, attamen collatio beneficii spectat ad collatorem, qui erat in Hebdomada vacationis non autem ad canonicum Turnarium, successurum, cujus facultas nondum accesserat, ad text. in cap. *ex parte de concess. præb.* Hebdomada enim non completur, nisi post adventam mediam noctem ultimi illius diei, et in beneficialibus attenditur dies naturalis, qui incipit a media nocte diei præcedentis, et spatio viginti quatuor horarum terminati in mediam noctem sequentem, juxta text. in *l. more Romano*, ff. de *fer.* et in cap. *Consuluit*, vers. *licet etiam, de offic. et potest. Jud. Deleg.* Et ad affectum reservationis sic computat diem dataria, et cancellaria, et idem servatur in alternativa mensis inter papam et episcopum; et collatio beneficii ratione mensis non differt a collatione ratione hebdomadæ, sed utraque iisdem regulis subjacet, ut erudite Rota romana, Beneficiatus S. M. Majoris coram Albergato decano, part. 19, *decis. recent.*, t. I dec. 97, num. 1 et seqq.

(9. In hebdomadariis existentibus in ecclesia Collegiata, cui animarum cura annexa

est ut collegio non ut singulis, examen per concursum non requiritur, sed in forma dignum, ut resolvit Sac. Cong. Conc. 13 Aug. 1596.

(10. Quilibet functiones suas prompte obeat, ut puta missam planam, vel cantatam, tam solemnem, quam conventualem ac hebdomadariam juxta Ecclesiæ laudabilem consuetudinem sub pœna punctaturarum juxta sacrorum canonum dispositionem, ac Ecclesiæ consuetudinem: sac. congreg. Episcop. et Regular. in Theatina 18 April. 1617.

(11. Hebdomadarius non debet celebrare valde diluculo; sac. congreg. Episcop. et Regul. 20 Febr. 1601.

(12. Hebdomadarius absens ex causa ex qua conceduntur distributiones, nihil tenetur dare supplenti Hebdomadam pro ipso, nec ipse supplere, quando rediit; sac. congreg. Episcop. et Regul. 5 Martii 1602.

(13. Hebdomadarii absentis, vel impediti vices supplere debet canonicus junior juxta consuetudinem Ecclesiæ et non coadjutor, licet sedeat post ultimum canonicum: sac. congreg. Rit. in Elboren. 15 April. 1606, apud Barb. de *Canon. et Dignit.* cap. 29, n. 34.

(14. Hebdomadarius non potest prætere celebratorem missarum, et officiorum, quæ ad primam dignitatem pertinent, ea vero absente, vel impedita, tunc secunda dignitas debet illa celebrare; sac. congreg. Rit. in Andrien. 15 Martii 1608.

(15. Hebdomadarius quando est paratus debet sedere in primo loco; quando vero non est paratus debet sedere in proprio stallo; sac. congreg. Rit. in Perusina 20 Decembris 1660. Si vero est consuetudo, ut quando non est paratus, præcedat aliis canonicis, aut dignitatibus, servanda est: ead. sac. congreg. in Adrien. d. die 20 Decemb. 1601, apud Barbosa in Summ. Apostolic. decision. verb. *Hebdomadarius* num. 3.

(16. Hebdomadarius officium faciens primum locum habere debet super omnes canonicos, et dignitates, si ipse est canonicus, vel dignitas. Si vero est clericus, debet accedere in medio chori; sac. congreg. Rit. in Brundusina 17 Junii 1616, apud Barbosa loc. cit., num. 4.

(17. Hebdomadarius in decantandis Horis Canonicis non debet uti stola; sac. congreg. Rit. 4 Augusti 1663, apud Piton. Constitut. ac decision. ad Canonicos num. 718.

(18. Canonici denominantur Hebdomadarii, si tales in creatione vocati sint, et Hebdomadarii vocantur etiam canonici, si ita ab observantia sint vocati: sac. Rota in Avenionen. denominationis, coram Rondin. part. 17, recent. decision. 212, num. 2 et 3.

(19. Tales Hebdomadarii tenentur assistentiam facere canonicis celebrantibus juxta statutum Ecclesiæ; sac. congreg. Rit. in Avenion. 24 Mart. 1612, apud Barbos. loc. cit. n. 5.

(20. Dignitates collegiatarum tenentur exercere Officium Hebdomadarii, et alia munia subire, sicut cæteri canonici; sac. congreg. Conc. in Cursul. 29 Maii 1653, et in Romana contra Archipresbyterum collegiatæ

S. Mariæ in Cosmedin. 11 Dec. 1694, 26 Mart. 1696, et 11 Februar., 1696, apud Monacell. tom. I, tit. 2, formul. 4, num. 10.

(21. Hebdomadarius etiam non paratus, quando est facturus officium, debet sedere in primo loco supra omnes canonicos, et dignitates; *Cæremon.* lib. ii, cap. 6, ibi: «Canonicus, etc., facturus officium, etc., ascendit chorum in primo stallo, seu sede ex ea parte ubi stet Hebdomada, chorus assignatur.» Et resolvit. sac. congreg. Rit. in Romana 21 Novemb. 1626, et in Aretina 24 Jan. 1688, et ita judicavit congregatio particularis eminentiss. card. Mariscotti, Colloredi et Nigrone inter capitulum S. Mariæ in Cosmedin, et Abbatem Piazza ejus archipresbyterum, et per sententiam 4 Septemb. 1703, demandatum fuit, «canonicum Hebdomadarium, facientem officium, etiam non paratum, debere in omnibus præcedere archipresbytero, servata forma super modo sedenti in choro in omnibus, et per omnia prout disponitur» in *Cæremon. episc.* lib. ii, cap. 6.

ADDITIONES EX ALIENA MANU.

(22. De canonico hebdomadario parato quæritur, utrum is sedere prout debeat in scamno panno cooperto a cornu Epistolæ præparato, an in primo stallo ab ea parte chori, in qua Hebdomada obtingit? Dubium inde nascitur, quod *Cæremon. episcoporum* lib. ii, cap. 3, § 4, non absolute jubet, ut canonicus Hebdomadarius paratus sedeat in primo stallo ab ea parte chori, in qua obtingit Hebdomada, sed alternative, ut sedeat, vel in dicto scamno panno cooperto a cornu Epistolæ præparato vel in primo stallo ab ea chori parte, in qua Hebdomada obtingit.

(23. Distingui autem debent missæ a vespere. Porro si de missis agatur, chorusque sit retro altare, canonicus Hebdomadarius paratus non in primo stallo ab ea parte chori, in qua obtingit Hebdomada, sed in scamno panno cooperto a cornu Epistolæ præparato sedere debet, ne alias toties accedere, et recedere de loco ad locum teneatur. Et de his sane functionibus intelligi debet cæremoniale episcoporum, dum canonico Hebdomadario parato potestatem facit sedendi in scamno panno cooperto a cornu Epistolæ præparato. Concordatque Rubrica Missalis Romani tit. 17, de *Ordin. sedend. in missa solemn.* n. 6.

(24. At si res sit de Vespere, pariterque sit chorus retro altare, canonicus Hebdomadarius paratus, qui semper in choro assistere decet, excepto modico illo spatio in quo dum cantatur Psalmus: *Magnificat*: incensatur altare, non in scamno panno cooperto a cornu Epistolæ præparato, sed in primo stallo ab ea parte chori, in qua Hebdomada obtingit sedere debet, ut ita semper assistat, pro ut tenetur, in choro. (25. Et de hisce et aliis functionibus intelligendum est cæremoniale episcoporum ubi ait, canonicum Hebdomadarium paratum sedere posse in primo stallo ab ea parte chori in qua obtingit Heb-

